

द्यो ज्वलमानाश्च द्योतयन्ति स्म तद्वन्मू MBh. 13, 6353. med.: दिशो द्योतयमानाभिर्दिव्यनारीभिः BHATT. 8, 46. द्योतित *erleuchtet, leuchtend, glänzend*: खड्गस्य बिम्बितार्कस्य भाभिर्द्योतितकुण्डलः RĀG. Tār. 3, 343. ताभिः प्रविष्टमात्राभिर्द्योतितः स मकराणवः HARIV. 8345. R. 2, 82, 2. Vid. 9. तपसा द्योतिता MBh. 3, 8582. R. 1, 31, 2. तपसा द्योतितप्रभा 49, 15. — 2) *vor Augen bringen, hervortreten lassen, hervorheben, zu verstehen geben*: तस्याश्चत्वार्युत्तमार्थे उत्तराणि द्योतयति SHADY. Br. 2, 1. LĪTJ. 7, 12, 6. 10. समीपोच्चारितेन पदेन क्रियाफलस्य कर्तृगामित्वे द्योतिते P. 4, 3, 77, Sch. ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. Up. p. 64, 1. शीघ्रं प्रच्छन्नकामुकस्त्वया प्रेष्यतामिति सखौ प्रति कयाचिद्योतयते SĀD. D. 20, 2. 21, 7.

— desid. द्युतिषते und द्योतिषते P. 1, 2, 26, Sch. 7, 4, 67, Sch. VOP. 19, 1.

— intens. दैवद्युतति 3. pl.; दैवद्योतः partic. दैवद्युतत् (P. 7, 4, 65); दैवद्युत्यते P. 7, 4, 67, Sch. *blinken, blitzen*: (अग्निः) विद्युन् दैवद्योतस्वेभिः शुष्मैः RV. 6, 3, 8. 10, 93, 10. दैवद्युतत्पृष्ठयः 8, 20, 11. धृतेनाङ्कितो नरते दैवद्युतत् 10, 69, 1. 43, 4. दैवद्युतत्या रुचा 9, 64, 28. VS. 13, 51.

— अग्नि *sein Licht, seinen Glanz auf Jmd richten*: अग्नि (mit भवत्तम् zu verbinden) द्योतिष्यते रामो भवत्तमचिरादिह BHATT. 8, 39. — caus. *beleuchten, erleuchten, in Glanz versetzen*: अग्निद्योतयति (हविः) TBa. 2, 1, 2, 3. अग्निद्योतित RAGH. 6, 36.

— अत्र caus. *vor Augen bringen, erinnern*: किशब्देन प्रसिद्धं केतुमवद्योतयति ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. Up. p. 42. 172. — Vgl. अत्रद्योतिन्.

— आ s. आद्योत.

— उद् *aufleuchten, erglänzen*: उद् द्युतः समीधा यत्ने अद्यौत RV. 3, 3, 9. उद्योतमानम् — नारायणाख्यममृतम् HARIV. 13701. Vgl. उद्योत. — caus. *aufleuchten* — *erglänzen machen*: उद्योतयन्ती दिशः PRAB. 86, 11. कुण्डलोद्योतितानन MBh. 1, 3427. तद्रघोरनयं कुलम् । अलमुद्योतयामासुर्द्वारणमिव तवः RAGH. 10, 81. — intens. *stark aufleuchten*: उद्ग्रे भारत द्युमदक्षिणे दैवद्युतत् । शोचा वि भाङ्गजः RV. 6, 16, 45.

— समुद् *aufleuchten*: शान्तं द्योतिः — समुद्योतते PRAB. 113, 2.

— निस् caus. *klar machen*: रायतरमेव तद्रूपं निर्व्योतयति PAÑĀV. Br. 11, 2, 7. 12, 2.

— प्र *zu leuchten, zu glänzen beginnen*: हृदयस्याग्रं प्रद्योतते ÇĀT. Br. 14, 7, 3. partic. प्रद्युतित und प्रद्योतित P. 1, 2, 24, Sch. — caus. *erleuchten, in hellen Glanz versetzen*: तडिदिव प्रद्योतयन्ती दिशः PRAB. 116, 1. प्रद्योतित BHĀG. P. 3, 8, 6. — Vgl. प्रद्योत, प्रद्योतन, प्रद्योतिन्.

— वि 1) *blitzen, blinken, glänzen*: धृतप्रतीक उर्विया व्यद्यौत RV. 3, 1, 18, 8. 6, 31, 1. 10, 45, 3. भानुः प्रक्रेण शोचिषा व्यद्यौत 9, 85, 12. 1, 113, 14. गर्भं मातुः पितृपिता विद्विद्युतानो अन्तरे 6, 16, 35. व्यङ्ग्यभिर्द्विद्युतानः 3, 7, 4. स स्तनयति स वि द्योतते स उ अश्मानमस्यति AV. 13, 4, 41. 9, 6, 47. विद्योतते प्रवर्षति तत्र प्रावृषि रश्मयः MBh. 3, 180. तपामि चैव त्रैलोक्यं विद्योताम्यकमेव च 12, 8129. विद्युतो व्यद्युतः KERNOP. 29. व्यद्योतत स्म विद्युतः BHĀG. P. 9, 14, 31. वृत्तं प्रति विद्योतते विद्युत् Sch. zu P. 1, 4, 90 und 2, 3, 10. वृत्तमनु विद्योतते विद्युत् ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. Up. p. 24. विद्योतते *es blitzt* ÇĀT. Br. 10, 6, 4. 1. KĀND. Up. 2, 3, 1. 7, 11, 1. आशामाशो वि द्योतताम् AV. 4, 15, 8. विद्योतमाने *wenn es blitzt* ÇĀT. Br. 11, 3, 6, 9. SHADY. Br. 2, 4. Gobh. 3, 2, 13. विद्युदे विद्युत्य वृष्टिमुनुप्रविशति AIT. Br. 8, 28. BHĀG. P. 2, 9, 12. ÇĪC. 1, 20. स वैडुष्यतारुण्याभ्यां विद्विद्युते RĀG.

Tār. 6, 290. व्यद्योतिष्ठ रणे शस्त्रैः BHATT. 13, 10. 9, 36. आ रामदर्शनात्पापविद्योतस्व स्त्रियः प्रति 8, 88. — 2) *wegblitzen so v. a. blitzend wegschleudern*: अश्मानं चिच्छ्वसा द्युतो वि RV. 5, 30, 4. — 3) *erleuchten*: स स्म विद्योतते दिशः MBh. 12, 8063. — caus. *erleuchten, in Glanz versetzen*: अयं द्योतयद्युतो व्यङ्ग्यः RV. 6, 39, 3. सर्वा विद्योतयन्दिशः MBh. 1, 1240. 3, 1671. स्वराचिषा तत्सलिलं विशालं विद्योतयन्त्रक इव BHĀG. P. 3, 8, 14. तादृग्रूपं च पश्यामि विद्योतयति मे गृहम् MBh. 3, 2581. कर्षविद्योतितानना R. 2, 23, 40. तत्प्राङ्भान्वसंयोगविद्योतितमनम् BHĀG. P. 4, 1, 23. — intens. *blitzen, blinken*: अग्निरे क्रतौ वि दैवद्युतम् RV. 10, 93, 3. — Vgl. विद्युत्, विद्योत, विद्योतन.

— अग्निवि *bestrahlen*(?): अयो वि डुरौ अग्नि द्यौत् RV. 4, 4, 6.

— सम् *zugleich mit*, — *in die Wette mit Jmd blinken*: स सूर्येण द्युत-इदधिनिधिः VS. 38, 22. स हूतो अद्यौडपसो विरेके RV. 3, 3, 2.

2. द्युत् (= 1. द्युत्) f. das *Blinken, Glanz* (Lichtstrahl H. 100): स हि द्युता विद्युता वेति सामं RV. 10, 99, 2. सूरौ न हि द्युता त्वं कृपा पावकः रायसे 6, 2, 6. अस्य प्रत्नान्नु द्युतं प्रक्रे डेडुद्रे अक्षयः 9, 34, 1. धृष्टवाद-तिधृष्टुवाद्युमाद्युतमेवादपि 'so ist zu lesen' MBh. 1, 6406. — Vgl. अ. सु.

3. द्युत् *brechen, zerbrechen* (intrins.): यते रिष्टं यते द्युतमस्ति पेष्टं न आत्मनि । धाता तद्द्रव्या पुनः सं दधत्पुरुषा परः AV. 4, 12, 2. यद्येद्युतं लिखितमप्येन 12, 3, 22. — caus. *erbrechen*: येन अक्षयो वृत्तमद्योतयन्नुजा AV. 4, 23, 5.

— आ *anbrüchig werden*: यन्मे अद्योराद्योत् पाह्योः प्रपदोश्च यत् । आपस्तत्सर्वं निष्कर्णम् AV. 6, 24, 2.

4. द्युत् (von 1. द्यु) adj. am Ende eines comp. *losgehend auf, angreifend*: मृगं BHATT. 5, 47, v. l.

द्युत n. in der Astrol. N. des 7ten Hauses VARĀH. LAGHUG. 1, 17. द्युन ÇKDR.; vgl. द्यून.

द्युतयामन् (द्युतत्, partic. praes. von 1. द्युत्, + यामन्) adj. *dessen Bahn blinkt*. — *glänzt*: Ushas RV. 5, 80, 1. Vāju 6, 49, 4. — 10, 93, 12.

द्युतरू (2. द्यु - तरू) m. *Himmelsbaum* BHĀG. P. 3, 3, 5. — Vgl. देवतरू. द्युतार्न (partic. von 1. द्युत्) m. 1) für den N. eines Rshi (mit dem patron. मारुत oder मारुति) genommen nach dem Spruch VS. 5, 27. Liedverfasser von RV. 8, 83. Ind. St. 3, 220. KĀṬU. 13, 7 ebend. PAÑĀV. Br. 6, 4. 17, 1. LĪTJ. 1, 7, 3. द्युतानस्य मारुतस्य सोमसाम Ind. St. 3, 220. — 2) Bez. der ihm zugeschriebenen Litanei ÇĀṆK. ÇĀ. 13, 12, 5.

द्युति (von 1. द्युत्) 1) f. *Glanz* (eig. und übertr.; nach den Lexicogrr. auch *Lichtstrahl*); *Würde* AK. 1, 1, 2, 19. 35. H. 100. an. 2, 172. MED. 1. 23. इन्द्र° BHATT. 1, 66. 79. तुषारकलुपद्युती रविशशाङ्का VARĀH. BRH. S. 21, 20. 24, 5. 14. 68, 7. 69, 16. सुवर्णपुङ्ख° RAGH. 3, 64. मारुतो HIT Pr. 41. दृष्ट्वै तं परं रूपं द्युतिं च परमामिह N. 12, 52. BHĀG. P. 8, 3, 42. सैव कान्तिर्मन्मथाप्यायिता द्युतिः SĀD. D. 52, 7. सैकी HIT. I, 167. ब्राह्मी VARĀH. BRH. S. 80 (79), 3. द्युतिनिधिधनभागिन् BRH. 17, 12. मरु° adj. von Göttern und Menschen M. 1, 87. N. 12, 40. Hip. 2, 19. R. 1, 65, 15. 3, 13, 9. der *Glanz* als Göttin personif. HARIV. 14035. — 2) m. N. pr. eines der Saptarshi unter der Regierung des Manu Merusāvarna IV HARIV. 481. eines Sohnes des Manu Tāmāsa 428.

द्युतिकर (द्यु° + 1. कर) 1) adj. *Glanz bewirkend*. — 2) m. Bein. Dhruva's, der Polarstern BHŪRI. im ÇKDR.